

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์เชิงสังคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

นายวีรวัฒน์ มงคลการ

ผู้ฝึกประสบการณ์ศึกษานิเทศก์

รายงานนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา
ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 และผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่ได้สนับสนุนการศึกษาครั้งนี้

การดำเนินการวิจัยนี้อาจสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากความร่วมมือของผู้บริหารและครูสอนภาษาจีนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อมูลในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม จนรายงานนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอุปการะอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนถึงส่งเสริมการศึกษา และให้กำลังใจเป็นอย่างดี อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำรายงาน จนกระทั่งรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นายวีรวัฒน์ มงคลการ
ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศ รุ่นที่ 9

บทคัดย่อ

รายงานการศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม มาออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ตรวจสอบความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศสร้างขึ้นโดยการนิเทศครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	
บทคัดย่อ	
สารบัญ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
ขอบเขตในการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
เอกสาร วรรณกรรม ที่ใช้ในการศึกษา	4
วิธีดำเนินการศึกษา	20
ผลการศึกษา	21
ข้อเสนอแนะ	23
เอกสารอ้างอิง	24

ความเป็นมาและความสำคัญ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาาโดยตลอด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ศิลปวัฒนธรรม เกิดวิทยาการและเทคโนโลยีมากมายหลายแขนง ความเป็นหนึ่งเดียวของโลกหรือโลกาภิวัตน์ทำให้คนในภูมิภาคต่างๆจำเป็นต้องสามารถติดต่อสื่อสารได้ ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต ภาษาจีนนับว่าเป็นภาษาหนึ่งที่คนจำนวนมากใช้ในการติดต่อสื่อสารและนับวันยิ่งทวีความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาจีน จึงได้กำหนดวิชาภาษาจีนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ แต่ตลอดเวลาที่ผ่านมามีการเรียนการสอนภาษาจีนยังขาดประสิทธิภาพ ดังผลการวิจัยของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551) ที่พบว่าประสิทธิผลการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนยังอยู่ในระดับต่ำ ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีสอนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครูขาดเทคนิคการสอน เน้นการท่องจำ อ่าน คัด เขียน ไม่มีการกระตุ้นหรือสร้างบรรยากาศให้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้ตั้งใจเรียนภาษาจีน และจากการอภิปรายของผู้บริหารและครูกว่า 150 คน จาก 124 โรงเรียนทั่วประเทศ พบว่า ปัญหาหลักอยู่ที่เรื่องครูผู้สอนขาดหลักสูตรและแบบเรียน รวมไปถึงการขาดการสนับสนุนของรัฐ จากการศึกษาข้างต้นต่างชี้ให้เห็นว่าควรเร่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีนักภาษาศาสตร์ได้เสนอแนวทางไว้ ดัง Johnson and Morrow (1981, PP.60-61) ที่เสนอว่า ครูควรสอนภาษาที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่มีความหมายต่อผู้เรียน รวมทั้งชี้ให้ผู้เรียนเห็นว่ากำลังเรียนรู้ เรื่องใด เพื่ออะไร โดยครูจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียน และจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย อีกทั้งยังต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาด้วยการแสดงความคิด นอกจากนี้ Vygotsky (1978) ยังได้อธิบายถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ภาษาแรกหรือภาษาแม่ เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ไม่ใช่ภาษาแรก จะต้องใช้หลักการการสร้างกลุ่มคำหรือความหมายของภาษานั้นๆ เป็นพื้นฐาน ซึ่งการรับรู้ทางด้านภาษาสามารถรับรู้ได้โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม(Social constructivism) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มุ่งการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเลียนแบบ และการชี้แนะหรือการช่วยเหลือ เพื่อให้ช่วยผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น ดังที่ Vygotsky (1978) ได้กล่าวไว้ว่าการสร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับสถานการณ์ต่างๆได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ Bruning et al. (1999,อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2559, หน้า 210) ได้กล่าวถึงแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมของ Vygotsky ว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นในขณะที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานในสถานะสังคม(Social context) จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเดิมให้ถูกต้องหรือซับซ้อนกว้างขวางขึ้น

Vygotsky(1978) ได้อธิบายว่า ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อกลาง เช่น ภาษา ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม บนพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (The zone of proximal development) ซึ่งเป็นพื้นที่การเรียนรู้ของบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ และอยู่ระหว่างรอรับการพัฒนาจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมากกว่ามาปฏิสัมพันธ์ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น โดยการเสริมต่อการเรียนรู้(Scaffolding) เป็นบริบทเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน เป็นการช่วยเหลือผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้

จากเหตุผลและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้ฝึกประสบการณ์จึงได้ดำเนินการศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและออกแบบระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม
2. เพื่อออกแบบระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาจีนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ได้นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาจีนสำหรับผู้เรียนไทย

ขอบเขตในการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา
  - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
  - 1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
  - 1.3 แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม
  - 1.4 การนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากร ได้แก่ ครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยแบ่งออกเป็นครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 ท่าน และครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 ท่าน
3. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ระหว่างวันที่ 28 มีนาคม – 16 เมษายน 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน** หมายถึง ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาที่สอง ครูจำเป็นที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางด้านภาษา และจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ความยากง่ายในการเรียนภาษาที่ต่างกัน นอกจากนี้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนครูและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน

2. **การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนบนพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ โดยใช้วิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ ระหว่างครู และผู้เรียน ผ่านสื่อกลางทางภาษา การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเลียนแบบ และการชี้แนะหรือการช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

3. **กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม** หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน บนพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ โดยใช้วิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ ระหว่างครูและผู้เรียนผ่านสื่อกลางทางภาษา การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเลียนแบบ และการชี้แนะหรือการช่วยเหลือ

เอกสาร วรรณกรรม ที่ใช้ในการศึกษา

ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ผู้ฝึกประสบการณ์ได้ศึกษาเอกสารดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. การเรียนการสอนภาษาจีน
3. แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม
4. การนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 2-6) ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ถูกกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรม อันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลก ได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศที่ 4 สาระ(กระทรวงศึกษาธิการ,2551,หน้า221) เพื่อมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีคุณภาพดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.3 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 228-243) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังด้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ฟัง และอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้นถูกต้องตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟัง หรืออ่าน จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟัง และอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนได้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว ประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกลงและใช้คำขอรับ คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลองหรือ สถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง/ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่องและ ประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์ เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผล และยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและ สถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด

ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

6. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3,600 - 3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ฝึกประสบการณ์ได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงให้สอดคล้องกับสาระของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาจีน

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนสามารถนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สองมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียน

ในการสื่อสารกันระหว่างบุคคลที่ไม่ได้ใช้ภาษาเดียวกัน บุคคลเหล่านี้จะเกิดการเรียนรู้ภาษาของอีกฝ่าย จึงนับได้ว่าเกิดการเรียนรู้ภาษาที่สอง นักวิชาการได้นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนไว้ดังนี้

Krashen and Terrell (1983, p.26) ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สองว่า วิธีการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second language acquisition theory) สามารถเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การรับรู้ภาษา (Acquisition) และการเรียนรู้ (Learning)

1. การรับรู้ภาษา (Acquisition) เป็นกระบวนการรับภาษาที่ไม่เน้นกฎเกณฑ์ของภาษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้รับภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาแม่ไม่ได้คำนึงว่าตนเองกำลังรับภาษา แต่มุ่งความสนใจว่ากำลังใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้รับภาษาไม่มีการระวางกฎเกณฑ์ของภาษาที่ได้รับ การรับรู้ภาษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัว (Subconscious)

2. การเรียนรู้ภาษา (Learning) เป็นกระบวนการรับภาษาที่เกิดขึ้นแบบรู้ตัว (Conscious) ผู้รับภาษาจะรู้กฎเกณฑ์และระวางในการใช้กฎเกณฑ์ทางภาษา รวมทั้งสามารถบอกเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่ได้ เป็นการเรียนรู้ที่ตัวภาษา ซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับผู้เรียนในการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขการใช้ภาษา ในการเรียนการสอนมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาในลักษณะนี้

Krashen and Terrell (1983, pp.27-39) ได้เสนอสมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้และเรียนรู้ภาษาที่สองที่เป็นที่ยอมรับ (The theoretical model : Five hypotheses) ดังนี้

1. สมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้และการเรียนรู้ภาษา (The acquisition learning hypothesis)

สมมติฐานนี้อธิบายว่า การพัฒนา “สมรรถนะทางภาษาที่สอง” (Second language competence) เกิดจากการรับรู้ภาษา ซึ่งเป็นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นกระบวนการรับรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว และจะเกิดขึ้นในการสื่อสารในสถานการณ์จริงเท่านั้น ส่วน การเรียนรู้ภาษา เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบรู้ตัว มีความรู้เกี่ยวกับแบบแผนและกฎเกณฑ์ของภาษา ซึ่งช่วยในการตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเรียนรู้ภาษา ความแตกต่างของการรับรู้และการเรียนรู้ภาษาไว้

ตารางที่ 1

การรับรู้ภาษา	การเรียนรู้ภาษา
1. คล้ายกับการรับรู้ภาษาที่หนึ่งของเด็ก	1. เป็นการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ
2. เป็นการนำภาษามาใช้	2. เป็นการเรียนรู้ตัวภาษา
3. เป็นกระบวนการรับรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว	3. เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว
4. ผู้เรียนจะเกิดความรู้แฝง (Implicit knowledge)	4. ผู้เรียนจะเกิดความรู้จริงที่เป็นรูปธรรม (Explicit knowledge)
5. การสอนไวยากรณ์แบบเดิมไม่ช่วยให้เกิดการรับรู้ภาษา	5. การสอนไวยากรณ์แบบเดิมช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษา

2. สมมติฐานเกี่ยวกับการจัดลำดับตามธรรมชาติ (The natural order hypothesis)

สมมติฐานนี้มองว่า โครงสร้างทางไวยากรณ์มีการจัดลำดับขั้นตอนการรับรู้ภาษาที่หนึ่ง ซึ่งเป็นลำดับตามธรรมชาติที่การรับรู้ภาษาที่สองมีเช่นเดียวกัน ข้อผิดพลาดต่างๆในการรับรู้ภาษาของแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนการรับรู้ของคำทางไวยากรณ์ไม่เหมือนกัน

3. สมมติฐานเกี่ยวกับการกำกับติดตาม (The monitor hypothesis)

สมมติฐานนี้เชื่อว่า สมรรถนะในการเรียนรู้ เป็นเพียงตัวกำกับติดตามการใช้ภาษาของผู้เรียน การกำกับติดตามขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ผู้ใช้ภาษาควรมีเวลาเพียงพอในการเลือกและใช้กฎเกณฑ์ทางภาษา
- 3.2 ผู้ใช้ภาษาควรคิดหาวิธีแก้ไข และเน้นความถูกต้องของข้อมูลที่สร้างภาษาออกมา
- 3.3 ผู้ใช้ภาษาควรมีความรู้กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์

4. สมมติฐานเกี่ยวกับการป้อนข้อมูลทางภาษา (The input hypothesis)

สมมติฐานนี้เชื่อว่า ข้อมูลทางภาษา (Input) มีความสัมพันธ์กับการใช้ภาษาของผู้เรียน และการรับรู้ภาษา 4 กรณี คือ

- 4.1 ความเกี่ยวข้องกับการรับรู้ โดยไม่ใช่การเรียนรู้
- 4.2 ผู้เรียนจะรับรู้ภาษาได้ดีเมื่อมีข้อมูลทางภาษาในระดับเดียวกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบริบท

4.3 ความคล่องแคล่วในการพูด สอนกันโดยตรงไม่ได้ แต่จะเกิดจากการสร้างสมรรถนะทางภาษา โดยผู้เรียนเข้าใจข้อมูลหลังจากเกิดการรับรู้ภาษาแล้ว

4.4 เมื่อเกิดความเข้าใจข้อมูลทางภาษาแล้ว ระดับความเข้าใจจะเพิ่มขึ้นหนึ่งขั้น (I+1) โดยอัตโนมัติ ผู้เรียนภาษาสามารถรับรู้โครงสร้างไวยากรณ์ได้ทันที เช่น เด็กรับรู้ภาษาที่หนึ่งโดยคนเลี้ยงใช้ภาษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กที่เข้าใจได้ ซึ่งผู้ใหญ่สามารถรับรู้ภาษาได้ในลักษณะเดียวกัน เมื่อพูดกับชาวต่างชาติ โดยใช้คำพูดซ้ำๆหรือทำภาษาให้ง่ายขึ้น

5. สมมติฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของทัศนคติ (The affective filter hypothesis)

สมมติฐานนี้มองว่า ทัศนคติมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวในการรับรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนดังนี้

5.1 แรงจูงใจ ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากจะสามารถเรียนภาษาได้เป็นอย่างดี

5.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากมักประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา

5.3 ความวิตกกังวล ผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลน้อยจะสามารถรับรู้ภาษาได้เป็นอย่างดี จากสมมติฐานทั้ง 5 ประการสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้ ดังนี้

1. ครูต้องให้ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้
2. ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรออกแบบการเรียนการสอนโดยเพิ่มความยากของข้อมูลทางภาษาทีละขั้นเสมอ
3. ข้อมูลทางภาษาทุกชนิดที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการเรียนภาษานั้นเป็นสิ่งสำคัญมากถือเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในการใช้ภาษาโดยตรง
4. การจัดการเรียนการสอนผู้เรียนควรสื่อสารให้ได้ความหมายมากกว่าโครงสร้างของภาษา ข้อมูลทางภาษาต้องน่าสนใจ และทำให้บรรยากาศในห้องเรียนผ่อนคลาย

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สอง

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา นักวิชาการได้นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้อาษาของผู้เรียนไว้ดังนี้

Johnson and Morrow (1981, pp.60-61) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนความรู้ความสามารถในการสื่อสารตั้งแต่เริ่มต้นเรียน ครูควรชี้ให้เห็นว่ารูปแบบภาษาที่เรียนจะใช้ได้ในสถานการณ์ที่มีความหมาย ต้องให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ครูจะต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของการเรียนและ

การฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าย่เรียนแล้ว จะสามารถทำบางสิ่งบางอย่างเพิ่มขึ้นได้ สามารถสื่อสารได้ตามที่ตนเองต้องการ

2. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือทักษะสัมพันธ์ (Integrated skills) การสอน ภาษาโดยแยกการสอนแต่ละทักษะ ไม่สามารถช่วยผู้เรียนเรียนรู้ภาษาได้ดีเท่ากับการสอนใน ลักษณะบูรณาการ ในชีวิตประจำวันการใช้ภาษาจำเป็นจะต้องใช้หลายๆทักษะรวมกัน และในบางครั้งอาจจะต้องอาศัยกิริยาท่าทางประกอบ ดังนั้น ผู้เรียนภาษาควรที่จะได้ฝึกปฏิบัติ เช่นเดียวกันกับในชีวิตจริง ควรได้ฝึกและใช้ภาษาในลักษณะของการรวมทักษะทั้งหมดตั้งแต่ เริ่มต้น

3. ฝึกสมรรถวิสัยด้านการสื่อสาร (Communicative competence) ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ กิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ชีวิตจริง ตัวอย่างเช่น กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหาย (Information gap) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในการฝึกการใช้ภาษาเนื่องจากผู้เรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมนี้ไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงจำเป็นต้องสื่อสารกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ กิจกรรมในลักษณะนี้จึงมีความหมายและ ใกล้เคียงกับชีวิตจริง

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้รวมทั้งได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับ ความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษามากๆ การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ ภาษาสื่อสารได้นั้น ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ โดยให้ผู้เรียนได้ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือระดมพลังสมอง (Brainstorming activities) ปฏิบัติกิจกรรมการใช้ ภาษาเป็นคู่ๆ หรือทำงานกลุ่ม

5. ฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในกรอบของความรู้ทางด้านหลักภาษาและความรู้เกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ของภาษาที่ใช้อยู่ในแต่ละสังคม ให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินในการใช้ภาษาโดยไม่ต้อง กังวล เพราะการจัดการเรียนการสอนภาษามุ่งเน้นความสำคัญเกี่ยวกับการใช้ภาษามากกว่า วิธีการใช้ภาษา ให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาเป็นอันดับแรกและเน้นการใช้ ภาษาตามสถานการณ์ (Function) มากกว่าการใช้รูปแบบ (Form) นอกจากนี้ครูไม่ควรแก้ไข ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจ ไม่กล้าใช้ภาษาในการปฏิบัติกิจกรรม

ต่างๆ ภาษาที่ใช้อาจไม่ถูกต้องมากนัก แต่ต้องให้สื่อความหมายและต้องคำนึงถึงความถูกต้องของการใช้ภาษาด้วย

Claire and Haynes (1994 อ้างถึงในลัดดา หวังภษิต, 2557, หน้า76) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองไว้ดังนี้

1. ครูควรจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนต้องไม่เครียด ต้องไม่กลัว และไม่กังวล เพราะความเครียด ความกลัว และความกังวลจะส่งผลให้ผู้เรียนลดความกระตือรือร้นทำให้เรียนรู้และรับรู้ภาษาได้น้อยลง ผู้เรียนจะเรียนภาษาได้ดีที่สุดในสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย มีความสุขในการเรียนรู้ มีคนคอยให้กำลังใจและการเรียนที่ท้าทายและเหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน ความท้าทายที่เหมาะสมและไม่ยากจนเกินไปจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในด้านการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและเรียนภาษาได้อย่างรวดเร็ว

2. ในการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ การฟัง (Auditory learner) การดู (Visual learner) และการปฏิบัติ (Kinesthetic) ผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองจะมีความชำนาญน้อยที่สุดทางการฟัง ดังนั้นแค่ไม่กันั้นที่ผู้เรียนฟังภาษาแล้วไม่เข้าใจ ผู้เรียนจะไม่สนใจในการเรียนภาษานั้นทันที จึงจำเป็นต้องมีการใช้ท่าทาง การสาธิตและการใช้สื่อต่างๆเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ เสียงและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการปฏิบัติ (Hands-on materials) จึงจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้ทั้งเนื้อหาในการเรียนรู้ และภาษาที่ใช้กับเนื้อหานั้น

3. ควรทำให้ผู้เรียนรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน และจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

4. ควรเลือกใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนตอบ จนสามารถรู้ได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1 ถามผู้เรียนให้ชี้ไปที่รูปภาพหรือคำบนกระดาน ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจในคำถามหรือคำศัพท์ให้ผู้เรียนที่รู้ทำให้ดู แล้วให้ผู้เรียนที่ไม่เข้าใจในตอนแรกตอบใหม่อีกครั้งในคำถามเดียวกัน

4.2 ถามคำถามง่ายๆที่ผู้เรียนสามารถตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ เพื่อทดสอบความเข้าใจ เช่น ถ้าถือรูปของกล้วยอยู่ให้ผู้ถามถามผู้เรียนว่า คล้ายกับผลไม้ใช่หรือไม่

4.3 ถามคำถามที่ผู้เรียนสามารถตอบคำเดียวหรือวลีเดียวได้

4.4 สังเกตท่าทางในการตอบคำถามของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนอาจจะรู้คำตอบแต่กลัวตอบผิดโดยแสดงออกจากการชูมืออย่างไม่แน่ใจ โดยให้ครูคอยสังเกตและช่วยผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจในการตอบมากขึ้น

5. สำหรับผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาที่สอง การตอบคำเดียวเป็นสิ่งที่พอเพียงโดยไม่จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนตอบคำตอบของคำถามนั้นเป็นประโยค ซึ่งอาจจะทำให้การมีส่วนร่วมน้อยลง เพราะผู้เรียนอาจยังไม่สามารถตอบเป็นประโยคได้ แต่ครูสามารถขยายคำตอบเพียงคำเดียวให้ออกมาในรูปแบบของประโยคให้ผู้เรียนฟังได้

6. แบ่งคำถามที่ยากออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

7. ถ้าผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ ให้ตั้งคำถามใหม่โดยให้มีตัวเลือกของคำตอบนั้น เพื่อง่ายต่อการตอบคำถามของผู้เรียน

8. ให้เวลาในการตอบคำถามมากขึ้น โดยทั่วไปแล้วผู้เรียนที่พูดภาษาแม่เพียงภาษาเดียว จะใช้เวลาประมาณ 5 วินาทีในการตอบ ส่วนผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองต้องใช้เวลาประมาณ 15 ถึง 20 วินาทีในการนึกภาษาที่จะตอบ

9. ถ้าผู้เรียนตอบคำถามที่ถูกด้วยสำเนียงที่ผิด ครูควรจะแนะนำผู้เรียนว่าผู้เรียนตอบคำตอบได้ถูกต้อง แต่ควรพูดคำตอบนั้นใหม่ด้วยสำเนียงที่ถูกต้อง อย่าให้ผู้เรียนต้องพูดคำตอบที่มีสำเนียงที่ผิดซ้ำในห้องเรียน ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดและกลัวการใช้ภาษา เพราะเป็นเป้าสายตาของเพื่อนๆร่วมห้อง ส่วนการแก้ไขสำเนียงที่ผิดของผู้เรียนควรทำในกลุ่มย่อย หรือเป็นการส่วนตัวเท่านั้น

10. ใช้คำทางบวกในการให้กำลังใจผู้เรียน เช่น เกือบถูกแล้วหรือขอบคุณสำหรับความตั้งใจ เพราะจะทำให้ผู้เรียนยังคงอยากที่จะตอบคำถามนั้นต่อไปถึงแม้คำตอบที่ผู้เรียนตอบจะผิดก็ตาม

11. ฝึกให้ผู้เรียนพูดหรือตอบคำถามที่ตอบไม่สามารถตอบได้

12. มีการบอกผู้เรียนให้เข้าใจถึงคำสั่งและภาระงานที่สั่งเป็นการส่วนตัว บอกผู้เรียนให้รู้ถึงความคาดหวังในการเรียนของตัวผู้เรียนเอง

13. การคัดลอกเป็นกิจกรรมที่ดีสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับความสามารถของตัวผู้เรียน แต่ทั้งนี้ทักษะจะต้องมีการพัฒนาไปด้วย เช่น ในเด็กเล็กควรคัดลอกพยัญชนะต่างๆเริ่มต้นเขียนอย่างไร โดยฝึกเขียนจากการเขียนชื่อตนเอง ชื่อเพื่อน สิ่งของต่างๆ คำจากพจนานุกรม การฝึกคัดลอกนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก การเรียนรู้ควรเริ่มจากการเขียนพยัญชนะอย่างถูกวิธี โดยเขียนจากซ้ายไปขวา คำศัพท์ การสะกดคำ และการเรียงตัวพยัญชนะ ในการคัดลอกนี้ต้องไม่มากจนเกินไป และก่อนที่ผู้เรียนจะคัดลอก ผู้เรียนควรรู้จักเสียงและความหมายของคำที่คัดลอกก่อน

14. มีการใช้กิจกรรมเป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมที่ใช้รูปภาพในการตรวจสอบว่าผู้เรียนรู้คำศัพท์หรือไม่ เช่น ให้ผู้เรียนดูรูปภาพและให้ตอบคำตอบทั้งภาษาแม่และภาษาที่สอง หรือกิจกรรมที่ให้ตัดรูปจากนิตยสารว่าผู้เรียนชอบอะไร ไม่ชอบอะไร

15. มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศของผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่องต่างๆเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างมีความหมาย

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาที่สอง ครูจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางด้านภาษา และจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ความยากง่ายในการเรียนภาษาที่ต่างกัน นอกจากนี้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนครูและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม

ความหมายของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม

Vygotsky (1978) ได้ให้ความหมายของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมว่า ความรู้จะเกิดขึ้นก่อนในระดับสังคมและจากนั้นจะเกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งการสร้างความรู้ในระดับสังคมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับสถานการณ์ต่างๆได้

McMahon (1997) ได้ให้ความหมายของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมว่า การสร้างความรู้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้การทำความเข้าใจในวัฒนธรรมและบริบททางสังคม

Rogoff (1990) ได้ให้ความหมายของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมว่า ความรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์และการเจรจาระหว่างบุคคล ซึ่งความรู้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมทางสังคม

จากความหมายของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมสรุปได้ว่า การสร้างความรู้ของแต่ละบุคคลเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งความรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับสถานการณ์ต่างๆได้

หลักการของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม

Vygotsky (1978) ได้เสนอหลักการสำคัญของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism) ไว้ 3 ประการดังนี้

1. การสร้างสื่อกลาง(Mediation)

1.1 ภาษา (Language) ภาษาที่เกิดขึ้นครั้งแรกของเด็กเป็นภาษาที่ไม่ได้แสดงถึงความคิด เป็นช่วงระยะเวลาที่ความคิดกับภาษาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่เมื่อเด็กมีพัฒนาการมากขึ้น ความคิดกับภาษาจะเริ่มมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น ความคิดถูกแสดงให้เห็นออกมาผ่านทางภาษา ซึ่งภาษาที่แสดงออกมาจะมีความเป็นเหตุเป็นผลกันมากขึ้น จึงเป็นผลสืบเนื่องจากการใช้ความคิดที่มากขึ้น Vygotsky (1986 อ้างถึงใน Dixon-Krauss, 1996, p.19) ดังนั้นภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิด และในขณะเดียวกันผู้เรียนก็สามารถพัฒนาภาษาโดยผ่านทางความคิดได้ด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันนี้ส่งผลให้เกิดความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา สามารถนำไปสู่การพัฒนาการทางความคิดได้

1.2 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) เด็กเกิดมาพร้อมกับพื้นฐานทางความคิดความเข้าใจกับสิ่งต่างๆในระดับต่ำ (Lower mental functions) เนื่องจากเด็กมีความสนใจ การรู้สึก การรับรู้ ความจำ ที่ไม่ซับซ้อน การจดจำประสบการณ์บางอย่างให้อยู่ภายในความทรงจำอาจทำได้ยากเกินกว่าความสามารถของเด็กที่จะสามารถทำได้ แต่การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) กับพ่อ แม่ ครู และบุคคลอื่นๆ ที่ให้ความเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือเด็ก จะช่วยทำให้เด็กสามารถเรียนรู้และสร้างความเข้าใจได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมที่จะเอื้อให้เด็กเกิดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

สำหรับการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนนั้น ครูอาจทำได้หลายวิธี เช่น แสดงการพูดที่เป็นนัยหรือเพียงแค่ออกใบ้ สร้างเงื่อนไขในการเรียนรู้บางอย่างขึ้นมา การถามคำถาม การบอกให้ผู้เรียนทบทวนสิ่งที่ได้พูดหรืออธิบายไปแล้ว การถามผู้เรียนว่าเข้าใจอะไรบ้างจากการเรียนรู้เป็นระยะๆ การสาธิตประกอบการอธิบาย ซึ่งบางงานอาจจะสาธิตบางส่วนหรือบางงานก็อาจจะสาธิตให้เห็นทั้งหมด การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การฝึกหัดทักษะเฉพาะอย่างที่สำคัญสำหรับผู้เรียน เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมที่มีการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมยังรวมไปถึงการโต้ตอบพูดคุยกับบุคคลซึ่งได้นำเสนอผลงานหรือแม้กระทั่งขณะที่เด็กกำลังจินตนาการแล้วกำลังพยายามถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่ออธิบายบางสิ่งบางอย่างให้แก่เพื่อนๆ

1.3 วัฒนธรรม (Culture) เด็กจะปรับเปลี่ยนความคิดความเข้าใจไปตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมและวัฒนธรรม จนกระทั่งสร้างความรู้ขึ้นมา ทำให้เด็กมีกระบวนการทางปัญญาในระดับที่สูงขึ้น (Higher mental functions) ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมจะถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของความเชื่อและค่านิยมในวัฒนธรรมนั้นไปสู่เด็กๆ ทำให้เขารู้ว่า เขาคิดอะไร และควรคิดอย่างไร จึงจะเหมาะสม Shaffer (1999, pp.259-260) เช่น เด็กที่อยู่ในระบบการศึกษา แม้ว่าจะไม่

สามารถคิดคำนวณตัวเลขด้วยวิธีการที่เป็นขั้นตอนและเป็นระบบเหมือนกับเด็กที่เรียนอยู่ในโรงเรียน แต่เด็กเหล่านั้นก็มีความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเลขที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันในแบบฉบับของเขา รู้จักใช้ตัวเลขในการเจรจาต่อรองหรือการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้เขาสามารถเอาตัวรอดจากการถูกคุกคามต่างๆได้ ซึ่งเด็กที่เรียนในระบบการศึกษาอาจยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องนี้ดีเท่ากับเขา นั่นเป็นเพราะเด็กทั้งสองกลุ่มอยู่คนละบริบทเชิงสังคมวัฒนธรรม

1.4 การเลียนแบบ (Imitation) การเลียนแบบมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการ เช่น ถ้าผู้เรียนกำลังเกิดอุปสรรคในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ครูจึงแก้ปัญหมาให้เห็นเป็นตัวอย่างบนกระดานดำ ในขณะที่นั้นผู้เรียนอาจจะเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหของครู โดยสร้างความเข้าใจขึ้นภายในตนเอง แต่ถ้าครูให้แก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่ยากขึ้น อันเป็นการขยายสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปสู่สิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ผู้เรียนอาจจะยังไม่สามารถเข้าใจได้ในขณะนั้น ครูจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ลักษณะนี้หลายๆครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนค่อยๆเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหอย่างค่อยเป็นค่อยไป

1.5 การชี้แนะหรือการช่วยเหลือ (Guidance or assistance) เป็นการร่วมมือทางสังคม (Social Collaborative) ที่สนับสนุนให้เกิดพัฒนาการทางด้านความรู้ความเข้าใจ โดย Vygotsky ได้เน้นไปที่บุคคลที่มีความรู้ความชำนาญอาสาที่จะให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ การเรียนรู้โดยให้การดูแลเอาใจใส่และปรับปรุงผู้เรียนที่เริ่มฝึกหัด การจัดเตรียมสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหา ซึ่ง Vygotsky เปรียบเทียบว่าเป็น (Scaffold) ซึ่งในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ หมายถึง “การเสริมต่อการเรียนรู้”

2. การเรียนรู้ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (The zone of proximal development)

Vygotsky (1978,p86) ได้อธิบายถึง พื้นที่รอยต่อพัฒนาการว่า เป็นพื้นที่การเรียนรู้ของบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์และอยู่ระหว่างรอรับการพัฒนาจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่ามาสอนหรือชี้แนะเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปตำแหน่งพื้นที่รอยต่อการพัฒนาการนี้ คือ ส่วนที่อยู่ตรงกลางระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual development level) ซึ่งหมายถึงระดับความรู้ความสามารถที่บุคคลนั้นมีอยู่ในปัจจุบัน และระดับพัฒนาการที่สามารถเป็นไปได้ (Potential development level) คือความรู้ความสามารถที่บุคคลนั้นมีโอกาสพัฒนาไปถึงหากได้รับคำแนะนำหรือความช่วยเหลือมาส่งเสริมการเรียนรู้จากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมากกว่า

“ระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่แท้จริง ซึ่งกำหนดโดยลักษณะการแก้ปัญหาของแต่ละบุคคลกับระดับของศักยภาพแห่งพัฒนาการที่กำหนด โดยผ่านการแก้ปัญหภายใต้คำแนะนำของผู้ใหญ่หรือในการร่วมมือช่วยเหลือกับเพื่อนที่มีความสามารถเหนือกว่า”

3. การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding)

การเสริมต่อการเรียนรู้ เป็นบริบทเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน โดยที่ครูให้การช่วยเหลือผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้

จากหลักการของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมสรุปได้ว่า แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมประกอบด้วยหลักการสำคัญสามประการ คือ การสร้างสื่อกลาง ผ่านทางภาษา ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเลียนแบบ และการชี้แนะหรือการช่วยเหลือ การเรียนรู้ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ เป็นการเรียนรู้บนพื้นที่การเรียนรู้ของบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ และอยู่ระหว่างรอรับการพัฒนาจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ และการเสริมต่อการเรียนรู้ เป็นการให้การช่วยเหลือผู้เรียนของครูผู้สอนด้วยวิธีการต่างๆ ตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม

Slavin (1994, p50) สรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ของ Vygotsky ไว้ดังนี้

1. การเรียนแบบร่วมงาน (Collaborative learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนจากการทำงานและการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม โดยอาจใช้การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) ที่จะทำให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

2. สแกฟโฟลด์ดิ้ง (Scaffolding) เป็นการช่วยเหลือ แนะนำ ที่ตรงกับปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น ซึ่งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้การพูดกับตนเอง (Private speech) หรือ การคิดเป็นถ้อยคำเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นอยู่ เป็นแนวทางการทำงาน และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ในที่สุด

Berk and Winsler (1995, p 26-29) ได้กล่าวถึง Scaffolding ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ คือ

1. การแก้ปัญหาร่วมกัน (Join problem solving) คือ การสร้างความกระตือรือร้นต่อสิ่งที่น่าสนใจและมีความหมายทางวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหา หรือไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน ระหว่างเด็กกับเด็กหรือเด็กกับผู้ใหญ่

2. การสร้างความเข้าใจร่วมกัน (Intersubjectivity) คือ กระบวนการที่เริ่มต้นจากผู้ที่มีความเข้าใจต่างกัน มาแลกเปลี่ยนความเข้าใจกัน ด้วยวิธีการสื่อสารแบบต่างๆ เพื่อนำไปสู่การมีความเข้าใจร่วมกัน และการทำงานร่วมกันอย่างแท้จริงในที่สุด การสร้างความเข้าใจร่วมกัน จะสร้างความเข้าใจพื้นฐานสำหรับผู้ร่วมงานแต่ละคน ในการติดต่อสื่อสารและสร้างทักษะที่เหมาะสมต่อกัน ผู้ใหญ่จะพยายามสร้างความเข้าใจร่วมกันในขณะที่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจของตนให้แก่เด็ก

3. การตอบสนองอย่างอบอุ่น (Warmth and responsiveness) คือ การที่ผู้ใหญ่มีการตอบสนองต่อกิจกรรมต่างๆของเด็กอย่างชื่นชมและเป็นมิตร เพื่อให้เด็กรู้สึกมีความสุขและกระตือรือร้นในการทำงานที่ท้าทายความสามารถของตน

4. การเอาใจใส่ดูแลผู้เรียน (Keep the child in the ZPD) คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองด้วยการทำงานไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยทำได้ 2 วิธี คือ

4.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก เช่น ถ้างานนั้นยากเกินไปก็ช่วยทำให้ง่ายลง หรือถ้าเด็กเริ่มเบื่อก็นำเสนองานที่ท้าทายให้

4.2 การสอดแทรกในจังหวะที่เหมาะสม คือ การให้ความช่วยเหลือ การสอนเมื่อเด็กต้องการ และคอยสังเกตอยู่ห่างๆ เมื่อเด็กทำงานได้แล้ว

5. การส่งเสริมการกำกับตนเอง (Promote self-regulation) คือ การสนับสนุนให้เด็กกำกับกิจกรรมที่ทำร่วมกันให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยกระตุ้นให้เด็กพยายามแก้ปัญหาจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง มากกว่าการให้คำตอบสำเร็จรูป และการออกคำสั่งให้เด็กทำตาม เพื่อให้เด็กสามารถทำงานโดยอิสระได้ในที่สุด

การนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง

ความหมายของการนิเทศ

Harris (1985, pp10-12) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการกระทำใด ๆ ที่บุคลากร ในโรงเรียนกระทำต่อผู้เรียนและสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อรักษามาตรฐานหรือเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนภายใต้ระเบียบแบบแผน อำนวยความสะดวกแก่การสอนให้พัฒนายิ่งขึ้น และมุ่งให้เกิดประสิทธิผลในด้านการสอนเป็นสำคัญ

Good (1973, p574) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามทุกวิถีทางของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาที่จะช่วยแนะนำให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รู้จักปรับปรุงการสอน

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2555, หน้า 3) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียน

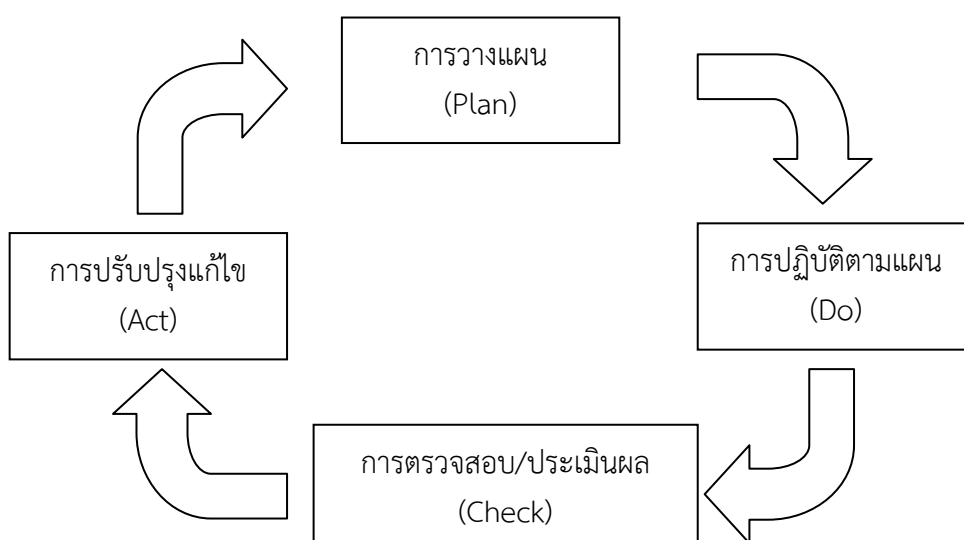
จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครูและผู้ทำหน้าที่นิเทศ เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีการ

กำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการ
จัดประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

การนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 6 – 7) ได้กล่าวถึงการนำวงจร
เดมมิงหรือโดยทั่วไปนิยมเรียกกันว่า P-D-C-A มาใช้ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยมี
ขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (P-Planning)
2. การปฏิบัติตามแผน (D-Do)
3. การตรวจสอบ/ประเมินผล (C-Check)
4. การปรับปรุงแก้ไข (A-Act)

แผนภูมิที่ 10 กระบวนการการนิเทศ PDCA

จากแผนภูมิกระบวนการ PDCA แต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1. การวางแผน (P-Plan)
  - 1.1 การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ
  - 1.2 การกำหนดจุดพัฒนาการนิเทศ
  - 1.3 การจัดทำแผนการนิเทศ
  - 1.4 การจัดทำโครงการนิเทศ

2. การปฏิบัติงานตามแผน (D-Do)
  - 2.1 การปฏิบัติตามขั้นตอนตามแผน/โครงการ
  - 2.2 การกำกับติดตาม
  - 2.3 การควบคุมคุณภาพ
  - 2.4 การรายงานความก้าวหน้า
  - 2.5 การประเมินความสำเร็จเป็นระยะ ๆ
3. การตรวจสอบและประเมินผล (C-Check)
  - 3.1 กำหนดกรอบการประเมิน
  - 3.2 จัดทำ/สร้างเครื่องมือประเมิน
  - 3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.4 วิเคราะห์ข้อมูล
  - 3.5 สรุปผลการประเมิน
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A-Act)
  - 4.1) จัดทำรายงานผลการนิเทศ
  - 4.2) นำเสนอผลการนิเทศและเผยแพร่
  - 4.3) พัฒนาต่อเนื่อง

สรุปการนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง คือ การนำวงจรเดมมิงหรือวงจร P-D-C-A มาใช้ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (P-Planning) การปฏิบัติตามแผน (D-Do) การตรวจสอบ/ประเมินผล (C-Check) และการปรับปรุงแก้ไข (A-Act)

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้ฝึกประสบการณ์ดำเนินการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนจากเอกสาร วรรณกรรม และการนิเทศครูสอนภาษาจีน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม
2. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์การเรียนการสอนภาษาจีน และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม
3. นำผลการสังเคราะห์ในข้อ 2 มากำหนดเป็นรายละเอียดของกระบวนการจัดการเรียนการสอน

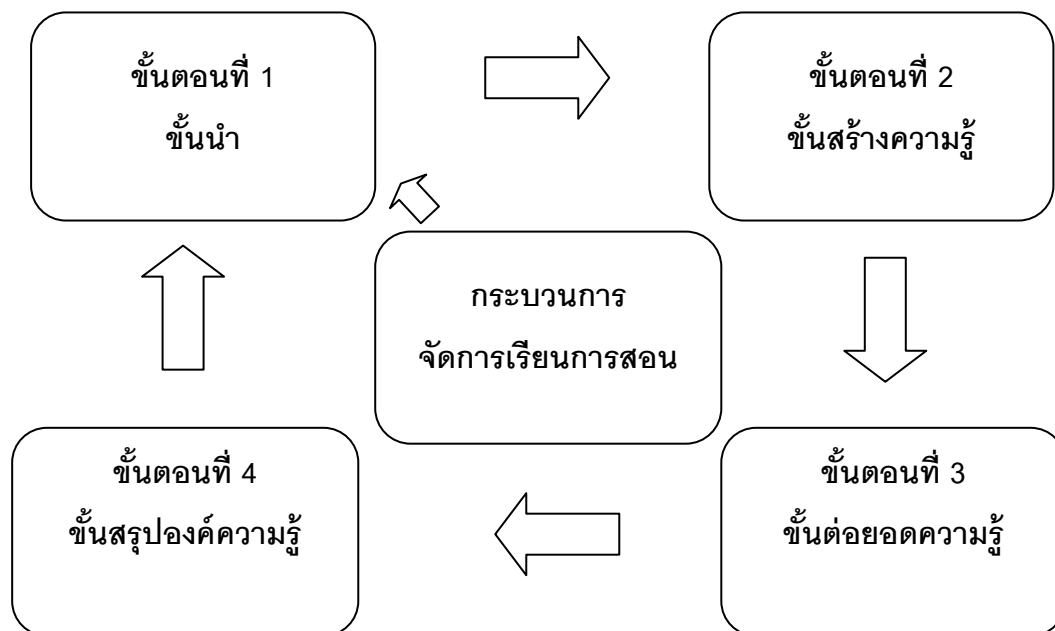
4. กำหนดปฏิทินการนิเทศและจัดทำแผนการนิเทศ
5. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้ฝึกประสบการณ์ได้ออกแบบ
6. นำกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบไปนิเทศครูสอนภาษาจีน
7. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ
8. นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศครูสอนภาษาจีนมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้ฝึกประสบการณ์ได้ออกแบบให้มีความเหมาะสม

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และกรณีศึกษาครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 สามารถสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาที่สอง ครูจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางด้านภาษา และจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้ความยากง่ายในการเรียนภาษาที่ต่างกัน นอกจากนี้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนครูและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่มีประสิทธิภาพนั้น การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นอย่างดี โดยการจัดการเรียนการสอนบนพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ใช้วิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ระหว่างครูและผู้เรียน ผ่านสื่อกลางทางภาษา การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเลียนแบบ และการชี้แนะหรือการช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ผู้ฝึกประสบการณ์จึงได้นำหลักการของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและหลักการของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมมาออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนบนพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ใช้วิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ ระหว่างครูและผู้เรียนผ่านสื่อกลางทางภาษา การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเลียนแบบ และการชี้แนะหรือการช่วยเหลือ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันสัมพันธ์ความรู้เชื่อมโยงเนื้อหาโดยใช้สื่อกลาง เช่น ภาษา ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม การเรียนแบบ การชี้แนะ หรือการช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างความรู้

นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เรียนในงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นต่อยอดความรู้

นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ที่ต่างไปจากเดิม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เรียนในงานที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ คอยให้คำปรึกษา และให้การช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัย

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปองค์ความรู้

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

กระบวนการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมที่ผู้ฝึกประสบการณ์ได้ออกแบบขึ้นนี้ เป็นกระบวนการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือพัฒนาต่อยอดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน , คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้นำ การเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์, กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550.
- ลัดดา หวังภุชิต. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เริ่มสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วัชรภา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอน และการได้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกล ยุทธ์สู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 12)*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล.(2559).*จิตวิทยาการศึกษา*.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551). *การเรียนการสอนภาษาจีน ในประเทศไทยระดับประถม-มัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศรีบูรณาคอมพิวเตอร์-การ พิมพ์.
- Berk, Laura E., and Winsler, Adam. (1995). *Scaffolding Children's Learning : Vygotsky and Early Childhood Education*. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Dixon-Krauss, L. (1996). *Vygotsky in the classroom : Mediated literacy instruction and assessment*. New York:Longman.
- Good , Carter V .1973. *Dictionary of Education*. New York . McGraw-hill Book Company.
- Harris, B.M. 1985. *Supervisory Behavior in Education*. 2d ed. Englewood Cliff,New Jersey: Prentice-Hall,Inc.
- Johnson, Keith and Morrow, Keith. 1981. *Communication in the Classroom*. London : Longman.

- Krashen, Stephen D., and Terrell, Tracy D. (1983). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. New Jersey : Prentice Hall.
- McMahon M. 1997. Social Constructivism and the World Wide Web - A Paradigm for Learning. Paper presented at the ASCILITE conference. Perth, Australia
- Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in Thinking. Cognitive Development in Social Context*. New York: Oxford University Press.
- Shaffer, D. (1999). *Developmental psychology: childhood & adolescence*. (5th edition). Pacific Grove: Brooks/Cole.
- Slavin, R. E. (1994). *Education Psychology : Theory and Practice*. Bacon: Needham Heights.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

